

Asia: VN/15019/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi yksityistielain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit muutosehdotuksista

Liikenneturva kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi yksityistielain muuttamisesta. Muutokset pitävät sisällään useita tarkoituksenmukaisia tarkennuksia ja selkeytyksiä yksityisteitä koskevaan lainsäädäntöön. Keskitymme lausunrossamme lähinnä liikenneturvallisuuden kannalta merkityksellisiin sisältöihin.

Esityksessä ehdotetaan liikenneturvallisuuden edistämiseksi täsmennyksiä siihen, minkälaisia näkemä- ja muita esteitä saa tiealueelta sekä näkemä- ja suoja-alueelta tieoikeuden nojalla poistaa. Toimivaltasääntelyä rakennuksen, rakennelman tai kasvillisuuden liikenneturvallisuusperusteiseen poistamiseen tiealueen ulkopuolelta täsmennettäisiin. Liikenneturva pitää näitä muutoksia erittäin tarpeellisina, näkemiin liittyvien toimintamahdollisuuksien parantamisen ollessa liikenneturvallisuuden edistämisen kannalta erittäin toivottavaa. Lisäksi yksityistietoimituksen toimivaltaa lisättäisiin niin, että toimituksessa voitaisiin määrätä lainvastaisesti asetettu sulkulaite poistettavaksi. Tämä on tarpeellinen lisäys, etenkin esityksessä esiin tuotu aihepiiriä koskeva nykytila huomioiden.

Liikenteenohjauslaitteen asettamista koskeva kielellinen muutos ja tekninen viittausmuutos ovat aiheellisia ja tarpeellisia. Tieliikenteen ohjaukseen liittyvä kielellinen päivitys tieliikennelain kokonaisuudistuksen yhteydessä saadaan näin ulotettua myös yksityistielakiin, mikä on terminologian yhdenmukaisen käytön kannalta toivottavaa. Lisäksi liikenteenohjauslaitetta koskevassa säännöksessä tulisi huomioida laajemmin tarpeet liikenteenohjauslaitteen asettamiselle siten, että liikenteenohjauslaitteiden asettamisen perusteeksi todetaan selkeästi myös tien suojaaminen ja tielle aiheutuvien haittojen ehkäiseminen:

"Tielle on asetettava tieosakkaiden liikennetarpeiden, liikenneturvallisuuden ja tiestä aiheutuvien tai tielle aiheutuvien haittojen tarpeellisen ehkäisemisen kannalta välttämättömät liikenteenohjauslaitteet."

Sekä esteiden poistamista että liikenteenohjauslaitteiden asettamista koskevien muutosten on taattava tosiasialliset mahdollisuudet liikenneturvallisuuden etupainotteiseen edistämiseen. Säännöksiin liittyvä oikeuskäytäntö ei saa muodostua sellaiseksi, että liikenneturvallisuuden edistämisen kannalta hyödyllinen toimenpide jää toteuttamatta.

Pieniin sähköistämisen- ja muihin kaapelihankkeiden nopeuttamiseen, tiekunnan hallinnon sujuvoittamiseen, tieosakkaiden päätöksentekoon osallistumisen edistämiseen, tienpidon järjestämisen tehostamiseen, tiedonsaantioikeuksiin ja tieosakkaiden luettelointiin liittyvät muutokset Liikenneturva katsoo kannatettaviksi ja tavoitteisiin nähden tarkoituksenmukaisiksi.

Kommentit muutosten vaikutuksista

Esityksen arvioita taloudellisista vaikutuksista ja muista ihmisiin kohdistuvista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista Liikenneturva pitää yleisesti ottaen realistisina ja perusteltuina. On tärkeää huolehtia, että sääntelyn kannalta tarkoituksenmukaisilla muutoksilla ei aiheuteta esimerkiksi tienpitäjille tai paikallishallinnolle taloudellisen tai hallinnollisen kuormituksen lisääntymistä.

Liikenneturvallisuuteen liittyvien vaikutusten arviointi esityksessä on melko suoraviivaista, ottaen huomioon yksittäisten tieosuuksien tai risteysten liikenneturvallisuuden ja sen kehityksen muodostuessa myös useiden hankkeen ja siinä käsitellyn lainsäädännön ulkopuolella olevien tekijöiden yhteisvaikutuksen tuloksena. Muutosten vaikutusten ja ylipäättään liikenneturvallisuutta parantavien tai liikenneturvallisuudella perusteltujen toimenpiteiden seurantaan ja vaikuttavuuden arviointiin ja sekä toteutuneen että koetun turvallisuuden kehitykseen on jatkossakin kiinnitettävä tarkoin huomiota resurssien tehokkaan ja turvallisuuslähtöisen allokoinnin mahdollistamiseksi.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on sujuvoittaa tiekuntiin liittyvää byrokratiaa, parantaa liikenneturvallisuutta ja vahvistaa tieosakkaiden oikeusturvaa. Liikenneturva katsoo esitettyjen muutosten olevan näiden tavoitteiden mukaisia. Liikenneturvallisuuden osalta on kuitenkin syytä tuoda esiin, että tieliikennelain soveltamisalaan kuuluvilla alueilla tienkäyttäjien kohdistuu runsaasti velvollisuuksia, joiden tullessa noudatetuiksi liikenneturvallisuus toteutuu tämän hankkeen yhteydessä tehtävistä muutoksista riippumatta. Yksityistielaisissa olevan sääntelyn suhde tieliikennelakiin ja tieliikennelain soveltamisalaan sekä yksityistieihin liittyvä oikeuskäytäntö ovat jatkossakin tärkeitä seurattavia niin tienpidon kuin yksittäisen tienkäyttäjän kannalta.

Liikenteenohjauslaitteiden asettamisesta annetun yksityistielain sääntelyn yhteydessä on huomioitava mahdolliset kehittämistarpeet liittyen tieliikennelaisissa olevaan liikenteenohjauslaitteita koskevaan sääntelyyn. Käsillä olevan hankkeen yhteydessä tehdyt havainnot ja yksityistielain asema osana tieliikenteen lainsäädäntökokonaisuutta on tärkeä huomioida myös tieliikennelain muutostarpeita koskevassa arviomuistiohankkeessa, joka asetettiin 10.4.2026. Muulle kuin maantielle, kadulle tai muulle kunnan hallinnoimalle tielle asetettavaan liikenteenohjauslaitteeseen liittyvän byrokratian toteutumisesta ja siihen liittyvästä taloudellisesta ja hallinnollisesta kuormituksesta sekä toteutettujen liikenteenohjausratkaisujen lainmukaisuudesta olisi tärkeä saada

kattavaa tietoa tieliikennelain soveltamisalan tunnusmerkkeinä toimivia, tieliikennelaissa säädettyjä liikenteenohjauslaitteita koskevan sääntelyn kehittämiseksi.

Ruutti Elias
Liikenneturva